

PRIESTOR PRE ŽIVOT

duchovne zameraný
nezávislý časopis

žiadne reklamy, žiadne zaujímavosti,
ktoré nepotrebujete poznať - iba život

4/2006, IV. ročník

Cena 10 Sk. Pri pouličnej distribúcii je časopis zdarma, ale budeme radi, keď jeho vydávanie podporíte sumou 10 Sk. Tým umožníte nielen vydanie ďalšieho čísla, ale podporíte aj budovanie verejných kempov na Slovensku pre ľudí v núdzi.

www.priestorprezivot.sk

4 DOHODY

nehreš slovom

• Slovo predstavuje tvorivú silu. Je to dar. Všetka vaša magická moc sa opiera o slovo. Vždy, keď vyslovíte svoj názor, akoby ste prednášali magické formule. Slovom môžete druhého človeka zakliať, alebo ho zo zakliatia vyslobodiť.

• Slovo môže stvoriť ten najkrajší sen, alebo všetko okolo zničiť. Ak nehrešite slovom, širíte okolo seba krásu a lásku, vytvárate nebo na zemi.

neber si veci osobne

• Ten, kto je upnutý na dôležitosť vlastnej osoby alebo si vzťahuje veci na seba, prejavuje najvyšší stupeň sebeckta, pretože vlastne počíta s tým, že všetko sa točí okolo neho.

• Nech už si ľudia myslia čokoľvek, čokoľvek robia alebo hovoria, neberte si to osobne. Názory, druhých zodpovedajú

tomu, čomu títo ľudia veria, a preto nech si o vás myslia čokoľvek, v skutočnosti sa vás to netýka. Vždy to vypovedá iba a len o nich.

nevytváraj si domnienky

• Akonáhle ste o niečom presvedčení, domnievate sa, že máte pravdu. A ste dokonca ochotní zničiť svoje vzťahy s ostatnými, iba aby ste obhájili vlastné stanovisko. Vzdajte sa potreby obhajovať svoj postoj.

• Vždy je lepšie sa opýtať než si vytvárať domnienky. Pozbierajte svoju odvahu a pýtajte sa tak dlho, dokiaľ sa vám veci čo najviac neujasnia. Akonáhle na svoju otázku dostanete odpoveď, nebudete si už musieť vytvárať žiadne domnienky, pretože budete poznať pravdu.

rob všetko čo najlepšie

• Vždy si počínajte ako najlepšie dokázate, ale neprepínajte sa! Keď sa prepínate, vaše fyzické sily sa vyčerpávajú, pracujete

ROZPRÁVKOVÁ POLITIKA

Duchovná úloha Strednej Európy

Na pranie mnohých čitateľov pokračujeme v téme spájania protikladov. V článku Rozprávková politika z minulého čísla časopisu sme písali o tom, ako západná pologuľa rozvinula svoje schopnosti vo vonkajšej, materiálnej rovine a východná v rovine vnútornej, duchovnej. Materiálny a technický pokrok je ale bez vyššieho cieľa sebazničujúci a duchovno odtrhnuté od praktického života neúčelné.

Zlúčenie týchto protikladov je možnosťou, ktorá sa ponúka. Hoci dnes nariekame, že nás tlačia dôležité hmotné problémy, a tak duchovno a jeho aplikácia do života musí počkať, úplne ignorujeme fakt, že tieto hmotné problémy sa množia len preto, lebo podceňujeme a zanedbávame duchovné potreby človeka. Ako spojiť tieto protiklady a aké poslanie má pri tom Slovensko, čítajte na str. 2-3.

sami proti sebe a cesta k naplneniu cieľa sa tým iba predlžuje.

• Ak budete znovu a znovu robiť všetko čo najlepšie, stanete sa majstrami osobnej transformácie. Vaše návyky hreší slo-

vom, brať si veci osobne a vytvárať si stále nejaké domnienky sa budú prejavovať čím ďalej tým vzácnejšie, až nad vami úplne stratia svoju moc.

(Don Miguel Ruiz, Čtyři dohody)

4 ŽIVLY A ČLOVEK

Živly sú prapôvodné kvality, z ktorých bol stvorený svet. Preto aj povahové črty človeka sú ovplyvnené základným živlom v znamení, v ktorom sa narodil. Vnútorný element každého znamenia, ktorý ho bližšie charakterizuje, je daný ročným obdobím. Každý živyl umožňuje kladné, ale aj negatívne vlastnosti. Nájdite svoje povahové črty a pozrite sa, koľko práce Vás ešte čaká pri pretváraní svojej povahy. Zverokruh vám tiež pomôže pochopiť druhých, prečo sú iní ako vy a ich inakosť tolerovať. Veď keby boli všetci ľudia rovnakí, svet by bol fádny; a práve rozmanitosť pováh ľuďom umožňuje obsiahnuť, poznať a prežiť celú šírku života vzájomným dopĺňaním sa.

△ OHEŇ

Baran, Lev, Strelec + ZIMA (21.12.)

- ⊕ aktívnosť, horlivosť, nadšenie, odvaha, rozhodnosť, sila tvorivosti, smelosť, snaživosť...
- ⊖ hádavosť, podráždenosť, pud všetko zničiť, vášnivosť, nemiernosť, žiarlivosť, žravosť, pomstychtivosť, prudkosť, nenávisť, zlosť, náhle vzkypenie...

▽ VODA

Rak, Škorpión, Ryby + JAR (21.3.)

- ⊕ chápatosť, pokojnosť, jemnosť, dôverčivosť, oddanosť, milosrdenstvo, odpúšťanie, skromnosť, súcit, vrúcnosť, poddajnosť, meditatívnosť, zvnútornenie...
- ⊖ ľahostajnosť, bezcitnosť, lajdáckosť, lenivosť, nepoddajnosť, nesmelosť, nedotknutosť, nestálosť, sklúčenosť...

Negatívne vlastnosti a nimi vytvorené myšlienky, slová a skutky sú na škodu nielen nám, ale aj našmu okoliu. Môžete to síce ignorovať, ale každá voľba má svoje následky. Takto vytvorené negatívne energie sa hromadia na našej planéte, a keď sa ich uvoľní, môžu spôsobiť katastrofy. Požiarmi a sopečnou činnosťou OHEŇ likviduje negatívne energie vytvorené hnevom, agresivitou a násilím; záplavami VODY a morskými vlnami odplavuje nečistoty - zlé energie nahromadené bezohľadným zhrňaním majetku; hurikánmi, tornádami a víchricami VZDUCHU rozfukuje negatívne myšlienky, a otrasmí zemskej kôry odstraňuje zo ZEME sebeckú energiu bezohľadného drancovania a znečisťovania prírody.

△ VZDUCH

Blíženci, Váhy, Vodnár + LETO (21.6.)

- ⊕ bdelosť, bezstarosť, dobrosrdečnosť, dôverčivosť, jasnosť, ľahkosť, nezávislosť, obratnosť, optimizmus, usilovnosť, prenikavosť, radosť, usmievanosť...
- ⊖ nedostatok vytrvalosti, nepoctivosť, klebetnosť, preľákavosť, ohováranie, táravosť, premenlivosť, urážlivosť, márnotratosť...

▽ ZEM

Býk, Panna, Kozorožec + JESEŇ (23.9.)

- ⊕ dôslednosť, svedomitosť, vytrvalosť, dochvilnosť, obozretnosť, odolnosť, zodpovednosť, opatrnosť, pevnosť, spoľahlivosť, triezvosť, cieľavedomosť, úctivosť, vecnosť...
- ⊖ fádnosť, povrchnosť, lenivosť, ľahostajnosť, ťažkopádnosť, urážlivosť, nesvedomitosť, nepravidelnosť, plachosť, pohrdavosť...

Dobrý deň, posielam Vám dve fotky: jedna je Stonehenge v ruke a druhá je západ slnka v Bath. Som študent financií a ekonómie a momentálne som na výmennom študijnom pobyte v Anglicku. Dúfam, že sa Vám tie fotky budú hodiť, alebo aspoň páčiť.

Naozaj sa mi páči idea Priestoru pre Život. Zdieľam veľmi podobné názory. Len stále nemôžem nájsť šťastie – mier v duši, pretože som sa akosi nenaučil ľubiť. Naozaj mi to robí problém, pretože nielenže nie som schopný dať lásku žene, ale ani Bohu. A pritom jedine tak ho môžem spoznať. Možno by ste mohli nabudúce vydať článok: Userguide for love (Užívateľská príručka lásky, pozn. red.). Veľmi by mi asi pomohol. Ale predpokladám, že nie som sám. Keď sa pozriete na dnešných ľudí, len málo z nich je schopných lásky. Hoci máme veľa manželstiev, lásky máme málo. Niekedy mi to pripadá ako „výrobná vada človeka“. Každopádne ďakujem za Váš časopis.

Milan

Odpoveď redakcie

Milý Milan, ďakujeme za e-mail i za pekné fotky. Je vidieť, že máš záujem aj niečo urobiť so stavom vnútornej prázdnoty, ktorý pociťuješ. Páči sa nám tiež úprimnosť a výstižnosť Tvojho pohľadu. Mnohí ľudia totiž úprimní nie sú, a tak ani nepociťujú potrebu niečo riešiť. Lásku, za ktorú často mylne považujú sebalásku, si iba nahovárajú, aby prekryli pocit prázdnoty svojho bytia.

Poslané fotky vystihujú to, čo si od spoločnosti dostal do života. Na jednej strane možnosť zachytiť krásu modernou technológiou, na druhej strane „kamene namiesto srdca“. V tom spočíva dedičný hriech, ktorým ľudstvo trpí. Je to však výchovná, nie výrobná chyba človeka, lebo človek vie iba to, čo ho naučili, čo počul, videl,... inak povedané – zdedil. Ako dieťa však prichádza na svet čistý, schopný milovať a byť šťastný, až do chvíle, kým ho spoločnosť „nevygumuje“ a nepretvorí na svoj obraz. Kvantum údajov, ktoré mu majú umožniť „žiť“ v rozume, ubíjajú schopnosť ducha cítiť.

To, čo študuješ, Ti k láske asi sotva pomôže, lebo financie a ekonómia sú pre ľudského ducha únavné a vedú ho k presnému opaku lásky – nie ako dať, ale ako získať. Od dôb, čo peniaze nie sú hodnotou práce, ale nástrojom moci, vniká do ľudských duší prázdno stále viac. Získať šťastie je preto naozaj ťažké a nájsť lásku takmer nemožné. Ani mocou peňazí sa nič z toho

nedá kúpiť – iba povrchné radosti a ilúzia lásky a priateľstva, ktorú niekto za tučný honorár zahrá. Ledaže by človek prestal hľadať šťastie pre seba a urobil by šťastným niekoho iného. Iba vtedy, keď zo srdca a úprimne spraví šťastným niekoho, kto to skutočne potrebuje, okúsi človek, čo je to skutočné šťastie. Takých ľudí netreba špeciálne hľadať – ľudí v núdzi, postrádajúcich lásku a potrebujúcich pomoc alebo trpiacich je dnes veľa. Nepotrebuje na to ani žiadne veľké prostriedky, často stačí trochu pomôcť, vypočúť toho druhého a venovať mu kúsok zo seba, zo svojho času.

Každý má v srdci ukrytý obrovský zdroj lásky – ale iba na rozdávanie. A ako dávame my, tak dostávame od druhých. Čím viac dávame, tým viac dostávame. Nesmieme si však mylíť lásku so sebaláskou, vypočítavosťou či vnucovaním vlastnej vôle...

redakcia

SMS fórum

0908 08 57 58

▲ Veľmi ma zaujíma poslanie Slovenska v spájaní sveta ducha a hmoty. Prosím o pokračovanie. Ďakujem. Ivana.

▲ Ahojte všetci v redakcii PPŽ i všetci obyvatelia kempu. Ako mnoho ďalších ľudí, aj ja som presvedčený, že váš časopis je nesmierne prospešný. Bol by som veľmi rád, keby ste pokračovali v téme o poslaní Slovenska v spájaní sveta ducha a hmoty. Ďakujem. Zdraví vás Rasťo.

▲ Viem dobre o čom hovoríte. Som žiačkou Emila Páleša. Duchovná obroda Slovenska mi leží na srdci. Máte nejakú konkrétnu predstavu, ako by som v tom mohla pomôcť? Čitateľka Maja.

▲ Priestor pre život a všetky jeho články plodia v duši pokoj. Je osviežujúce a blahodárne dávno známe pravdy zažiť v novom slovnom sporení. PPŽ č. 3 pijem na dúšok. Ema zo Zvolena.

Ďakujeme desiatkam čitateľov, ktorí nám napísali, a ktorí ponímajú a prijímajú náš časopis spôsobom, na ktorý je určený – na povznesenie ducha. Pokiaľ tiež chcete prispieť k duchovnej obrode Slovenska ako Maja, pracujte, prosím, na sebe. Tým sa pričiníte o to, aby bolo na Slovensku viac Svetla, ktorá pomôže v duchovnom vývoji aj tým doposiaľ ešte váhajúcim.

redakcia

2) www.priestorprezivot.sk

ROZPRÁVKOVÁ POLITIKA

Duchovná úloha Strednej Európy

Naša planéta je ako obrovská loď, ktorou sme sa vydali na dlhú plavbu cez svet hmoty, aby sme sa potom vrátili späť do duchovných sfér. Na rozhraní týchto dvoch svetov nám hrozí obrovské nebezpečenstvo, ale aj obrovská šanca vyvinúť vlastné slobodné ja a vrátiť sa do Svetla ako vedomé duchovné bytosti. Náš cieľ ale dosiahneme iba spojením duchovnej a materiálnej roviny ľudského bytia do vedomého duchovného života. Každý z nás, podobne ako Daidalos a Ikaros v gréckej báji, si musí vlastnoručne zostrojiť krídla (vedomie) a preletieť oceán za svojou slobodou. Nesmie byť ale príliš vysoko, aby slnko nerozpustilo vosk držiaci pohromade perie krídiel, a ani príliš nízko, aby krídla nenavlhli od vodnej pary a neofaželi; lebo v oboch prípadoch by sme sa zrútili dole a nikdy sa nedostali do cieľa.

Keď je človek veľmi blízko svetla, oslepí ho, a ak je príliš veľká tma, nič nie je vidieť. To poukazuje na potrebu vyváženej duchovnej a materiálnej vývoja človeka. Orientálcovia majú sklon vstupovať do duchovných svetov predčasne, a s málo vyvinutým vedomím sa môžu iba ak rozplynúť v nirváne – teda stratiť vedomie v tlaku silného svetla. Človeku s jednostranným materiálne vyvinutým vedomím zase hrozí duchovná smrť. Preto je pre ľudí taký dôležitý vývin po duchovnej i materiálnej stránke.

Nedá sa nevsimnúť si, že západ inklinuje k individualizmu a východ ku kolektivismu. Východ je síce duchovný, ale iba ako kolektívna duša, pričom jednotlivec je nesamostatný, schopný opakovať iba to, čo mu povedali jeho prarodcovia. Západniari je síce samostatný, ale iba v materiálnej rovine. Prišiel čas, aby sa človek stal duchovne vedomým aj samostatne, lebo kolektívne duchovno má sklon k fanatizmu a ošiaľu, a individuálna sloboda jednotlivca v hmotnej rovine je na škodu ľudstva ako celku a vedie k nespravodlivosti a bezpráviu.

Sloboda v materiálnej rovine je nezmyselná rovnako ako rovnosť v duchovnej oblasti. Sloboda v materiálnej rovine znamená iba možnosť ozbrojiť toho druhého, a duchovná rovnosť je pri rôznej duchovnej úrovni jedincov absurdná; ako keby sme hádzali do jedného vreca Hitlera so sv. Františkom. Rovnosť má zmysel iba v hmotnej rovine, lebo každý človek rovnako potrebuje jesť, spať, či mať strechu nad hlavou, a slobodný môže byť iba duch. To však neznamená, že by sa mal človek odťahovať od materiálno-hospodárskeho života alebo ignorovať život duchovný, ale aby oboje pôsobili na správnom mieste a neprekračovali hranice, v ktorých majú pôsobiť; lebo vtedy, keď dobro pôsobí na mieste, kde nemá, stáva sa zlom. Je deštruktívne, ak duchovné oblasti života riadi niekto iba preto, lebo má peniaze, a určuje, čo sa bude publikovať, aká hudba sa bude hrať a aké televízne programy sa budú prostredníctvom pôžičiek, dotácií a reklám financovať. Keď sa politická alebo ekonomická sféra snaží zasahovať do duchovnej tvorby, umenie začne upadať, stáva sa šedivo-priemerným a už viac neplní svoje poslanie povznášať človeka z priemernosti a nízkosti. Ak má umenie a veda priniesť ošoh, nesmie byť sloboda tvorenia obmedzená nízkymi komerčnými cieľmi, ani vtiesaná do náboženských dogiem.

Vplyv západného materializmu a východného duchovna sa prejavil aj v spoločensko-politickej sfére a sformoval sa do kapitalizmu a komunizmu. Kapitalisti vytvárali svoje kádre na princípe majetku

OTČENÁŠ

Otčenáš je jedinou modlitbou, ktorú dal Boží Syn ľuďom. Je v nej obsiahnuté všetko, čo človek potrebuje pre svoje telesné blaho a duchovný vzostup. Podmienkou je však prežitie modlitby, ktoré nutne vyžaduje aj jej správne pochopenie. Preto uverejňujeme článok o pravom význame Otčenáša, ktorý sa pri jeho častom odriekaní a zovšednení vytratil.

a odbornosti, čiže schopnosti majetok vytvárať; bez ohľadu na to, v čo verí, či vôbec v niečo verí, alebo dokonca vyznáva niečo nemorálne. A ako vyberali svoje kádre komunisti? Aby sa niekto dostal na vedúce miesto, nemusel byť majetný a ani odborník, mohol byť dokonca úplne neschopný; stačilo, ak mal ten správny pôvod a bol verný ideí.

Nie náhodou bola naša krajina začlenená 30 rokov do kapitalistického bloku (1918–1948) a 40 rokov do bloku komunistického (1948–1988). Slovensko stojí na rozhraní východného a západného bloku, schopné vidieť jasne oba protiklady a poznať výhody a nevýhody oboch spoločenských systémov. Práve to ho predurčuje k dôležitej úlohe tieto protiklady spojiť a umožniť tak zrod nového, duchovne vedomého ľudstva. Na druhej strane, zlúčenie materiálna a duchovna je nesmierne dôležité aj pre zachovanie života na našej planéte, ktoré je doterajšou jednostrannosťou vážne ohrozené! Ľudstvo už jednoducho nebude schopné vyriešiť globálne problémy bez toho, aby sa vnútorne zušľachtilo a zmenilo systém svojich hodnôt.

Slováci chodia v dnešnej dobe na zárobky do zahraničia; slovenské dievčatá robia slúžky v anglických a nemeckých domácnostiach.

A pri tom sa rýchlo učia všetko, čo západná kultúra môže poskytnúť. Vidia nielen naleštené fasády veľkomiest, ale aj to, čo sa skrýva za pozlátkom západného životného štýlu. Podobne ako chodia dnes Slováci do sveta, aj Germáni kedysi slúžili v Ríme len ako ľudia druhej či tretej kategórie, aby potom vybudovali na jeho troskách gotickú Európu.

Hoci cieľ Strednej Európy sa dá vyjadriť jednoducho – vniesť duchovno do praktického života, realizácia tejto úlohy nie je až taká ľahká. Nestačí vytvoriť niečo nové hmotne; to by bolo iba pokračovanie v tom, čo vytvoril technicky vyspelý Západ. Ani netreba hľadať nejaké nové duchovné múdrosti; tie sú vplyvom Východu dávno známe. My tie múdrosti musíme uplatniť vo vlastnom živote. Každý jednotlivec sám za seba, lebo kým nebudeme duchovnými individualitami, každý s vlastným, samostatným zmyslom pre Pravdu, Krásu a Dobro, budeme stále len bábkami raz na nitkách jednej alebo druhej strany!

V Strednej Európe má ako medzi dvoma mlynskými kameňmi vzniknúť po prvý raz duchovná individualita, duchovný človek. Iba ak sa nenecháme prevládovať raz fanatickou ideológiou od východu a druhý raz slepým kapitálom zo západu, potom nájdeme stratenú dôstojnosť a splníme svoje nesmierne dôležité poslanie.

O tom, ako konkrétne má Slovensko prispieť k spojeniu protikladov, budeme písať v nasledovnom čísle. Pokiaľ máte nápad, čo by sme mali my Slováci pre splnenie tejto úlohy urobiť, napíšte nám, dobré nápady radi uverejníme.

Z prednášky Emila Páleša

Je len málo ľudí, ktorí sa snažia uvedomiť si, čo vlastne chcú, keď vyslovujú modlitbu „Otčenáš“. Ešte menej je tých, ktorí skutočne vedia, čo je *zmyslom* viet, ktoré pritom odriekavajú. Odriekavanie je asi jediné správne označenie úkonu, ktoré väčšina nazýva modlením. Mnohí ľudia síce sami seba berú vážne, ale iní ich ani pri najlepšej vôli vážne brať nemôžu. Kto je skutočne úprimný, *musí* si priznať, že nielen Otčenáš, ale celý svoj život prežil rovnakým spôsobom – povrchno, a že hlbokoj myšlienky schopný nie je, ani nebol.

Práve začiatok tejto modlitby je už odjakživa precitý nesprávne, a to rozličnými spôsobmi. Ľudia, ktorí sa snažia brať túto modlitbu vážne, teda pristupovať k nej s istým dobrým úmyslom, cítia v sebe po prvých slovách istý pocit bezpečia a duševného upokojenia, ktorý u nich prevláda ešte i niekoľko sekúnd po modlení. To vysvetľuje dve veci: po prvé, že modliaci sa vydrží zachovať si vážnosť len počas prvých slov, ktoré v ňom vyvolajú tento pocit; a po druhé, práve vyvolanie tohto pocitu potvrdzuje, ako veľmi je vzdialený od pochopenia toho, čo hovorí! Ak by pochopil správny zmysel a pravý význam slov, museli by v ňom vyvolať celkom iné cítenie, než pocit príjemného bezpečia.

Namyslenejší ľudia vidia v slove „Otec“ potvrdenie toho, že pochádzajú priamo od Boha, a že sa teda pri správnom vývoji sami napokon stanú božskými; avšak už teraz bezpodmienečne nosia v sebe božské. A takýchto omylov je medzi ľuďmi, čo sa týka tejto vety, ešte veľa.

Väčšina však prvú vetu v modlitbe považuje jednoducho za *o-slovenie*, zvolanie, o ktorom ani nie je potrebné premýšľať. A podľa toho sa aj bezmyšlienkovite odriekava, hoci práve v tomto zvolaní by mala byť obsiahnutá celá vrúcnosť, akej ľudská duša vôbec môže byť schopná.

Prvá veta modlitby má vyjadrovať niečo úplne iné, než je zaužívané. Syn Boží vložil do slov zároveň aj vysvetlenie, *akým spôsobom má ľudská duša* prikročiť k modlitbe, *ako* smie a musí predstúpiť pred svojho Boha, ak má byť jej modlitba vypočutá. Hovorí presne, aký má byť stav čistého citu v tom okamihu, keď chce svoju prosbu položiť k stupňom Božieho trónu.

Tak sa celá modlitba delí na tri časti. Prvá časť je odovzdaním sa, zverením sa duše svojmu Bohu. Otvorí sa, obrazne povedané, rozprestrie sa pred ním, a skôr, než príde so svojou prosbou, predloží najskôr dôkaz svojho vlastného čistého chcenia.

Syn Boží tým chce jasne ukázať, aké cítenie smie tvoriť základ pre priblíženie sa k Bohu! Preto to znie ako veľký, posvätný sľub, ak na začiatku stoja slová: „OTČE

NÁŠ, KTORÝ SI NA NEBESIACH!“

Pamätajte, že modlitba nie je to isté, čo prosba! Inak by totiž neexistovala ďakovná modlitba, ktorá by neobsahovala prosbu. Modliť sa neznamenať prosiť. Už v tom bol „Otčenáš“ doposiaľ nesprávne ponímaný; vďaka neblahému zvyku človeka nepredstupovať pred Boha nikdy, ak od neho zároveň niečo neočakáva, či dokonca nepožaduje. A človek pri modlitbe skutočne *vždy* niečo očakáva, to nemôže poprieť! Aj keď je to čo i len hmlistý pocit, že sa mu raz dostane miesta v nebi.

Žiaľ, človek nepozná tú jasavú vďaka v radostnom vychutnávaní vedomého bytia, ktoré mu Boh poskytol, zároveň požadujúc a právom očakávajúc ľudské spolupôsobenie vo veľkom stvorení v prospech svojho okolia. A človek ani len netuší, že práve to v sebe skrýva jeho skutočné blaho, pokrok i vzostup.

Na takomto Bohom chcenom základe spočíva modlitba „Otčenáš“! Ináč by ju Syn Boží, ktorý chcel len blaho ľudí spočívajúce v správnom plnení Božej vôle, nemohol dať.

Otčenáš teda vonkoncom nie je modlitbou prosebnou, ale veľkým, všeobsiahlym sľubom človeka, ktorý sa kladie Bohu k nohám. Ježiš ju dal svojim učeníkom, ktorí boli vtedy pripravení žiť v čistom uctievaní Boha, svojím životom Mu slúžiť a v tejto službe ctíť a plniť Jeho svätú vôľu.

Človek by si mal dobre rozmyslieť, či sa vôbec smie odvážiť túto modlitbu používať a vyslovovať ju, mal by sa vážne skúmať, či sa azda v jej používaní nepokúša svojho Boha oklamať! Úvodné vety dôrazne pripomínajú, že každý jednotlivec sa má skúmať, či je skutočne taký, ako v modlitbe hovorí a či predstupuje pred Boží trón bez faloše!

Ak však v sebe *prežijete* prvú tri vety modlitby, potom Vás povedú pred stupne Božieho trónu. Sú cestou *k nemu*, ak ich duša prežije! Žiadna iná tam nevedie. Ak však neprežijete tieto vety, nemôže tam dôjsť ani žiadna z vašich prosieb. Má to byť pokorné, a predsa radostné zvolanie, keď sa odvážite povedať: „*Otče náš, ktorý si na nebesiach!*“

V tomto zvolaní spočíva vaše úprimné ubezpečenie „Tebe, Bože, dávam všetky otcovské práva nado mnou a chcem sa im s úprimnou pokorou detsky podrobiť! Tým tiež uznávam Tvoju všemúdrost, Bože, vo všetkom, čo prináša Tvoje určenie a prosím, aby si so mnou zaobchádzal tak, ako zaobchádza otec so svojimi deťmi. Tu som, Pane, aby som Ťa počúval a aby som Ti bol detsky poslušný!“

Druhá veta „*POSVÄŤ SA MENO TVOJE!*“ je uistením modliacej sa duše, aké vážne je pre ňu všetko, o čom sa odvažuje hovoriť Bohu, že pri každom ➔ ③

Keď sa modlíte, nehovorte mnoho ako pohania, ktorí sa domnievajú, že pre svoju mnohovravnosť budú vypočúvaní.

☛ slove a myšlienke je plná citu, a že Božie meno nezneužíva svojou povrchnosťou. Pretože meno Božie jej je na to príliš sväté!

Uvedomte si, vy, ktorí sa modlíte, čo tým sľubujete! Ak chcete byť voči sebe celkom úprimní, potom musíte uznať, že ste doteraz v tomto klamali Bohu do tváre; pretože pri modlitbe ste neboli nikdy *takí* vážni, ako to Syn Boží týmito slovami stanovil za predpoklad a podmienku!

Tretia veta „PRÍD KRÁĽOVSTVO TVOJE!“ opäť nie je žiadnou prosbou, ale len ďalším sľubom! Je to prejav odhodlania ľudskej duše k tomu, že sa pričiniť, aby na zemi bolo *tak*, ako v Božom kráľovstve!

Preto slová „Príď kráľovstvo Tvoje!“ znamenajú: my, ľudia, chceme tu na zemi pôsobiť a zachytnať sa tak, aby sa Tvoja dokonalá ríša mohla rozprestierať až sem, aby všetko žilo v Tvojej svätej vôli, aby sme dokonale plnili Tvoje zákony stvorenia; aby sa dialo *tak*, ako sa deje v Tvojom kráľovstve duchovnej ríše, kde sídlia zreli duchovia, oslobodení od všetkej viny, žijúci len v službe Bohu. Pretože dobro vzniká len

bezvýhradným plnením Božej vôle; vďaka dokonalosti, ktorá v nej spočíva. Je to teda ubezpečenie, že človek chce byť *takým*, aby sa aj zem prostredníctvom ľudskej duše stala kráľovstvom, kde sa plní Božia vôľa!

Toto ubezpečenie je nasledujúcou vetou ešte umocnené: „BUĎ VÔĽA TVOJA AKO V NEBI TAK I NA ZEMI!“ To nie je len prejav ochoty celkom sa podrobiť Božej vôli, ale spočíva v tom aj sľub so všetkou horlivosťou usilovať o jej poznanie. Toto úsilie musí teda predchádzať podrobeniu sa jej; pretože pokiaľ Božiu vôľu človek správne nepozná, nemôže sa ňou svojím cítením, myslením, rozprávaním i konaním riadiť!

Aká je to od človeka neslýchaná a trestuhodná ľahkomyselnosť, keď znovu a znovu takto ubezpečuje svojho Boha, zatiaľ čo v skutočnosti sa vôbec nestará o to, aká je vlastne Božia vôľa, nemeniteľne a pevne zakotvená vo stvorení. Človek potom klame každým slovom modlitby, keď sa ju odvažuje vyslovovať! Stojí tak pred Bohom ako pokrytec! Na staré viny hromadí stále nové a nové, a napokon sa cíti ešte poľutovaniahodný, keď sa pod ich bremenom na onom svete jemnohmotne zrúti.

Až keď sú tieto vety ľudskou dušou ako prvá podmienka splnené, môže potom hovoriť ďalej:

„CHLIEB NÁŠ KAŽDODENNÝ DAJ NÁM DNES!“ To znamená toľko ako: „Keď som splnil to, čo som sľuboval, potom nechaj nad mojím pozemským pôsobením spočinúť Tvoje požehnanie, aby mi pri obstarávaní hmotných potrieb ostával čas žiť podľa Tvojej vôle!“

„A ODPUŠŤ NÁM NAŠE VINY AKO I MY ODPUŠŤAME NAŠIM VINNÍKOM!“ V tom spočíva poznanie nemenného, spravodlivého duchovného zákona zvrätneho

pôsobenia, ktorým sa prejavuje Božia vôľa. Zároveň je to aj prejav uistenia, že mu človek úplne dôveruje; pretože prosba o odpustenie je *podmienečne* založená na *predchádzajúcom* splnení ľudskej duše, teda na odpustení všetkej krivdy, ktorú jej spôsobili blížni.

Kto je však *toho* schopný, kto svojim blížnym už všetko odpustil, ten je taktiež v sebe natoľko očistený, že sám *úmyselne* nikdy nekoná bezprávie! Tým je aj pred Bohom zbavený všetkej viny, lebo tam platí ako bezprávie len to, čo je konané so zlým úmyslom. V tom spočíva veľký rozdiel v porovnaní so všetkými ľudskými zákonmi a pozemskými názormi.

Aj v tejto vete je teda základom opäť prísľub ľudskej duše voči Bohu; je v nej prejav jej ozajstného chcenia, a tiež dúfania dostať na to potrebnú silu, ktorej sa jej v modlitbe vďaka zahľbeniu a uvedomeniu si seba samej aj dostane – podľa zákona zvrätneho pôsobenia.

„A NEUVEĎ NÁS DO POKUŠENIA!“ Je nesprávne, ak by človek pochopil tieto slová tak, že ho Boh pokúša. V tomto prípade ide len o chybné podanie, ktoré nevhodným spôsobom zvolilo slovo pokušenie. Vo svojom pravom význame vyjadruje zmýlenie sa, poblúdenie, teda nesprávne napredovanie, nesprávne hľadanie na ceste k Svetlu. Znamená to: „Nenechaj nás vykročiť nesprávnou cestou. Nedopusť, aby sme hľadali nesprávne, nenechaj nás strácať čas a premárňovať ho nesprávnym konaním! Ale zabráň nám v tom, ak je to potrebné i *násilím*, aj keď nám taká nevyhnutnosť musí spôsobiť utrpenie a bolesť!“

Tento význam musí človek vycítiť už aj z nasledujúcej nadväzujúcej časti vety: „ALE ZBAV NÁS OD ZLÉHO!“ To „ale“ poukazuje dostatočne zreteľne na spolupatričnosť. Zmysel je totožný so slovami: „Nechaj nás spoznať zlo za každú cenu, aj za cenu utrpenia. Svojím zákonom zvrätneho pôsobenia nás k tomu urob schopnými pri každej chybe.“ V poznaní spočíva i spása pre tých, ktorí majú k tomu dobrú vôľu!

Tým končí druhá časť, rozhovor s Bohom. Tretiu časť tvorí záver: „LEBO TVOJE JE KRÁĽOVSTVO I MOC I SLÁVA NA VEKY! AMEN!“ Je to jasavé vyznanie, že sa duša cíti byť pod ochranou všemohúcnosti Božej, keď splnila všetko, čo kladie ako sľub v modlitbe Bohu k nohám.

Táto modlitba, daná Synom Božím, má teda dve časti. Príblženie sa k Bohu, a rozhovor. Lutherom bolo k tomu pripojené jasavé vyznanie, že vieme o pomoci, ktorej sa nám dostane pre všetko, čo rozhovor obsahuje, a že dostaneme silu k splneniu toho, čo duša svojmu Bohu sľúbila. A splnenie *musí* potom vyniesť dušu nahor, do kráľovstva Božieho, do krajiny večnej radosti a Svetla!

Tým sa Otčenáš stáva, ak je skutočne prežitý, oporou k vzostupu do duchovnej ríše! Človek by nemal zabúdať, že v modlitbe má vlastne len získať silu, aby *sám* mohol *uskutočniť* to, o čo prosí!

ZASĽÚBENIE VO SVETLE PRAVDY

Vážení a milí priatelia, dovoľte mi oboznámiť Vás so zasľúbením Ducha Svätého, ktoré nám bolo darované z veľkej lásky Stvoriteľa, a ktorému ľudia doposiaľ nevenovali veľkú pozornosť. Sám som bol odchovaný na cirkevných tradíciách a veľmi dobre viem, ako sa oficiálne vysvetľujú slová tohto zasľúbenia z Jánovho Evanjelia (16. kapitola):

Ale teraz idem k Tomu, ktorý ma poslal, a nikto z vás sa ma neopýta: Kam ideš? Ale že som vám to povedal, smútok vám naplnil srdce. Ja vám však pravdu hovorím: Vám prospeje, aby som odišiel; lebo ak neodídem, Radca nepríde k vám; ale keď odídem, pošlem Ho k vám. A keď príde, poučí svet: o hriechu a o spravodlivosti a o súde; o hriechu, že neveria vo mňa; o spravodlivosti, že idem k Otcovi a viac ma nevidíte; a o súde, že knieža tohto sveta je už odsúdené. Ešte mnoho vám mám povedať, ale teraz neznesiete. Keď však príde On, Duch pravdy, uvedie vás do všetkej pravdy, lebo nebude hovoriť sám od seba, ale bude hovoriť, čo počuje; a bude vám zvestovať aj budúce veci. On mňa oslávi, lebo z môjho vezme a bude zvestovať vám. Všetko, čo má Otec, je moje, preto som vám povedal, že z môjho vezme a bude zvestovať vám.

Skúsme sa pozrieť na uvedený text nezáujato, vecne a dôsledne, aby sme chápali pravý význam slov, síce dôverne známych, ale doteraz správne nepochopených.

Z histórie povolaneho národa vieme, že človek dostával k svojmu duchovnému rastu a dozrievaniu pomoc z Vyšín. Najprv to bol Abrahám, ktorý mal spojenie s Najvyšším, a z ktorého povstal samotný židovský národ. Potom sa dostalo národu poznanie Vôle Stvoriteľa a jeho požiadaviek prostredníctvom Mojžiša, a bolo obsiahnuté v Desiatich prikázaniach. Ďalší duchovný rast tohto národa usmerňovali proroci, cez ktorých bol Židom následne zasľúbený príchod Mesiáša.

Ide tu priam o očividné dianie, vrámci ktorého je pri dosiahnutí určitej úrovne zrelosti dosadený do stredy národa duchovný vodca, pomáhajúci ľudskému duchu v jeho vývoji a dozrievaní. Nakoniec pre slabosť človeka a jeho neschopnosť nasledovať volanie prorokov prichádza Mesiáš, aby priniesol znovu čisté poznanie o Pravde, a tak umožnil ľuďom nájsť stratenú cestu ku Svetlu. Pánove slová „...ešte veľa vám mám toho povedať, ale teraz by ste to neznesli...“ jasne vyjadrujú, že zrelosť židovského národa ešte nedosiahla taký stupeň, aby mu mohla byť zvestovaná celá Pravda. To bol i dôvod, prečo dáva Mesiáš ľuďom ono veľké zasľúbenie Ducha Pravdy, Radcu, ktorý im priniesie plné poznanie Pravdy.

Oficiálny cirkevný výklad uvádza, že Ježišove slová sa naplnili zoslaním Ducha Svätého na Turíce, prostredníctvom ktorého dostali apoštoli silu pre svoje pôsobenie a zvestovanie Pánovho Slova. Tým ale nebolo splnené ono veľké zasľúbenie! ☛

Kto sa nenamáha, aby Pánovo slovo aj správne pochopil, ten sa prevíňuje!

4) www.priestorprezivot.sk :

☛ Uvažujme predsa! Najvyššia forma priblíženia sa Stvoriteľa k ľudstvu je jeho pozemské vtelenie. Ak teda samotný Boh, ktorý prišiel v Ježišovi Kristovi, nedokázal počas dennodennej trojročnej osobnej prítomnosti medzi apoštolmi výrazným spôsobom posunúť mieru ich chápania Pravdy, aby porozumeli jeho vlastným slovám, mohlo by im byť toto pochopenie darované nejakým zázračným aktom? K spôsobilosti pochopiť úplnú Pravdu možno dospieť iba vlastným prežívaním a postupným dozrievaním, teda počas dlhšieho časového obdobia. Zmienky o nedostatočnej chápanosti apoštolov možno nájsť na mnohých miestach v Biblii. Nakoniec i samotný apoštol Pavol vo svojej óde na lásku hovorí: „Lebo poznávame len z časti a len z časti prorokujeme. Ale keď príde, čo je dokonalé, prestane, čo je len čiastočné. Teraz poznávam iba čiastočne, ale potom budem poznať, ako som ja poznaný.“ Tieto slová, napísané Pavlom mnoho rokov po zoslaní sily Ducha Svätého na Turíce, svedčia jasne o skutočnosti, že sa týmto činom nenaplnilo zaslúbenie príchodu Ducha Pravdy, ktorý nás má viesť do poznania plnej Pravdy.

Práve zvýšená miera súčasnej chápanosti, vzdelanosti a vývojovej zrelosti ľudstva má priniesť národom zeme ich zavŕšenie; a to darovaním hlbokej, ucelenej a komplexnej Pravdy o bytí človeka a o fungovaní stvorenia. Presne tak, ako nám to hovorila slová Mesiášove!

Pánovo slovo sa vždy splnilo. Ponúka sa však otázka, na ktorú by si mal odpovedať asi každý sám: Ak nastane čas a naozaj príde niekto, kto prináša zaslúbené slovo Pravdy, budeme schopní ho spoznať a prijať? Príde

Ako sa naučiť cudzí jazyk

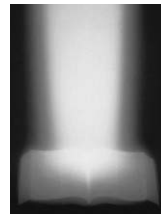
Ak sa chce Slovák vybrať na skusy do sveta, v dnešnej dobe to nejde tak ľahko ako kedysi; potrebuje sa najskôr naučiť reč. Inak by sa mu mohlo stať, že sa mu minú „groše“ skôr, ako sa reč v cudzine naučí. A pri rečových schopnostiach nejde iba o to, aby rozumel „že má podať tehlu“, ale o to, aby sa mohol s „domorodcami“ aj porozprávať a vymeniť si s nimi skúsenosti o živote. Slovák nemá sklon pracovať ako stroj a dvojnásobne u neho platí, že práca bez priateľstva ubíja ducha.

Ako sa však reč naučiť? Kurzy sú drahé a i tak sa cudziu reč musí nakoniec človek naučiť sám. Mladí ľudia sa dnes síce jazyk učia v škole, ale často ho nevedia použiť v praxi. Dôvodom je skutočnosť, že človek si vytvorí vetu najskôr vo svojom vlastnom jazyku, a potom ju v hlave prekladá. To ale trvá dlho a často sa stáva, že v slovnej zásobe chýba nejaké slovo na to, aby mohol dokonale vytvorenú vetu v materinskom jazyku preložiť. V prípade, že cudzinec bude rozprávať bežným hovorovým spôsobom (teda rýchlo a „hľtať“ koncovky), problém ešte narastie. Kým si našinec preloží v hlave jednotlivé slová a poskladá vetu, hovoriaci povie zatiaľ ďalšie dve. A to môže poctivo sa učiaci študent dobre poznať gramatiku a mať aj slušnú slovnú zásobu.

Riešenie je jednoduché. Treba sa naučiť v cudzej reči myslieť. Keď v nej vymýšľate vety, automaticky používate slovnú zásobu, ktorú už máte a to, čo chcete vyjadriť, povie

k nám ako zástupca nejakej cirkvi, alebo ako takzvaný „laik“?

Chciac–nechtiac sa tu mimovoľne ponúka porovnanie s príchodom Mesiáša. Povoláný národ už po stáročia očakával svojho Mesiáša. Vo vtedajšej židovskej cirkvi bolo toto očakávanie silné a živé. Žiaľ, veľkou chybou duchovných otcov bola ich vlastná predstava o Mesiášovi. Očakávali, že tento

Vyslanec Pravdy podporí jestvujúcu cirkevnú štruktúru a schváli jej základné smerovanie, ktoré bolo určené duchovnou elitou národa. Žiaľ, takmer nikto si neuvedomil, že týmto postojom si malý pozemský človek dovolil od Stvoriteľa požadovať, aký má Mesiáš byť, aby ho prijal. Všetci však poznáme Pánov život a dobre vieme, že neprišiel k ľuďom zvnútra vtedajšej cirkevnej organizácie, ale – ako by sa dalo povedať v súčasnej terminológii – ako laik. Vieme tiež, že nespĺnil očakávané falošné kritériá vtedajších predstaviteľov cirkvi, ale práve naopak; stal sa prísny kritikom a reformátorom všetkého nesprávneho a falošného, čo sa nachádzalo v cirkevnej praxi vtedajšej doby. Treba však povedať, že nebol v zásade proti „cirkvi“ ako takej, ale iba proti všetkému zlému, falošnému a nesprávnemu, čo sa v nej nahromadilo počas stáročí a čo bránilo jej skutočnej úlohe viesť ľudí k duchovnému rozvoju a napredovaniu.

Žiaľ, jeho Slovo nebolo pochopené ako impulz k reforme, ale ako útok na podstatu židovskej náuky a na vedúce postavenie

jednoduchšie. Pri počúvaní vám nevedí, že nerozumiete všetko, lebo stíhate vnímať zmysel väčšiny slov a tie chýbajúce si domyslíte. Je známe, že praktikovi s malou slovnou zásobou a slabou znalosťou gramatiky sa bude v komunikácii dariť lepšie ako nabíľňovanému teoretikovi. Prečo? Príčinou je pomalosť ľudského rozumu. Preto ho treba z funkcie tlmočníka vyradiť, tak ako je dobré vyradiť rozum aj z iných činností, do ktorých nepatrí. Ako na to? Je potrebné sa každé slovo naučiť používať; už pri učení ho treba hneď vyskúšať a použiť vo vete. Najlepšie je začať s číslovkami a v duchu si počítať do sto a naspäť. Keď to pôjde, treba skúsiť násobilku 3, 5, 6, 7... a keď pôjde aj to, tak pospiatky. Keď uvidíte cenovky v obchode, čítajte ich v duchu v cudzej reči; ako aj čas pri pohľade na hodinky, alebo precvičujte čísla pri listovaní strán v knihe. Keď vyradíte rozum–tlmočníka z funkcie v počítaní, skúste to so základnými slovami. V bežných situáciách hovorte v duchu cudzou rečou a opisujte, čo vidíte a čo sa deje; podobne ako ste to robili doposiaľ nevedome v materinskej reči. Takto sa vám po pár dňoch cudzia reč v mysli zakotví a ste pripravení na skutočné učenie sa.

Namiesto krkolomného študovania nezáživných jazykových učebníc je dobré požičať si alebo kúpiť cudzojazyčné knihy so zníženou slovnou zásobou. Takéto knihy od najlepších svetových spisovateľov sa dajú zohnať v kategóriách už od 300 použitých slov.

kňazskej duchovnej elity. Z tejto neschopnosti pochopí poslanie Mesiáša, a taktiež i z ješitnosti a mocichtivosti, bolo duchovným vedením vtedajšej cirkvi usilované o odstránenie vyslanca Svetla, čo sa mu nakoniec aj podarilo.

Pokúsme sa uvedomiť si podobnosť medzi príchodom Mesiáša v minulosti a očakávaným príchodom Ducha Pravdy. Spýtajme sa: Je svet po dvoch tisícročiach duchovného vedenia súčasnými cirkvami v súlade s Božou vôľou? Dokázala by hocijaká so súčasných kresťanských cirkví rozpoznať príchod zaslúbeného Ducha Pravdy a akceptovať poznanie, ktoré by priniesol? Jestvuje na zemi v spleti rozličných duchovných prúdov poznanie, ktoré by svojou komplexnosťou spĺňalo vysoké kritérium uvedenia ľudstva do plnej Pravdy, alebo máme niečo podobné iba očakávať? Sme skutočne otvorení a pripravení prijať bez predpojatosti a s vďakou zavŕšenie poznania Pravdy, ktoré bolo zaslúbené Mesiášom? Neznemožňovali by nám jeho rozpoznanie naše vlastné predstavy o Pravde, naša ješitnosť, pohodlnosť

a domýšľavosť? A sme vôbec ochotní hlbšie sa zamyslieť a podrobiť vecnému skúmaniu to, o čom tu bolo hovorené? Lebo práve v tomto prípade platí dvojnásobne, že iba ten, kto naozaj hľadá, môže nájsť, iba ten, kto úprimne prosí, môže dostať a iba tomu, kto klope, môže byť otvorené!

Juraj Slovák

Ak natrafíte v knihe na neznáme slovo, ktoré sa častejšie opakuje, je dobré si ho hneď pozrieť v slovníku. Keď slovo prežijete, ľahko si ho zapamätáte a rozšírite si tak slovnú zásobu. Čítanie dobrých kníh je pútavé; po chvíli aj zabudnete, že čítate v cudzom jazyku. Slová, najmä tie najfrekventovanejšie, si tam poriadne precvičíte a gramatika sa na vás nalepí, že ani nebudete vedieť ako. Jej dodatočné preštudovanie však určite prospeje. Takéto štúdium sa, pravda, bude líšiť od štúdia žiaka–teoretika, ktorému učenie nič nehovorí. Vy budete pozeráť na všetko z pohľadu vlastnej skúsenosti, často s poznámkami typu „á, tak preto je to tak“ alebo „to už viem“.

Ešte je tu otázka, ako si na to všetko nájsť čas. Nuž, na prvú fázu učenia žiadny zvláštny čas nepotrebuje; môžete sa učiť (hovoriť čísla a slová, tvoriť vety) takmer kedykoľvek počas dňa, keď niekam kráčate, čakáte, alebo keď nepotrebuje premýšľať nad prácou. Aj desať nových slov na papieriku sa dá počas dňa ľahko vytiahnuť z vrecka a trénovať ich, povedzme, vo vymyslených situáciách. Na knihu je dobrý čas najmä v hromadnej doprave cestou do práce či do školy; alebo si stačí nájsť pol hodinu denne počas dňa napríklad skrátením pozerania TV a úspech nenechajte na seba dlho čakať. Radšej robíť menej a pravidelne, ako veľa a iba pár krát. Veľkých ľudí robia malé skutky konané s vytrvalosťou. Veľa úspechov.

ROZUM A CIT v školstve ???

Považujem za potrebné vyjadriť sa k problému súčasného školstva, ktorý spočíva na jednej strane v podceňovaní výučby tzv. druhoradých – citových predmetov (výtvarná výchova, hudobná výchova, estetika...) a na strane druhej nezdravého preceňovania rozumových – exaktných predmetov.

Už dávno vekí mudrci hovorili o zlatej strednej ceste; gréckym ideálom bola kalokagathia – harmonický duševný a telesný rozvoj osobnosti. Psychológia učí, že ľudská bytosť je tvorená troma zložkami: telesná, rozumovo-intelektuálna a citovo-emocionálna. Cit a rozum! Dve časti ľudskej osobnosti, ktoré musia byť nevyhnutne v harmónii! Nutnosť zachovania rovnováhy môžeme predsa nájsť všade okolo nás – deň a noc, nádyh a výdych, aktivita a odpočinok. Aj v medicíne sa pri výskume mozgu dospelo k záveru, že jeho harmonické fungovanie je možné len vďaka vzájomnému dialógu medzi ľavou a pravou hemisférou.

Harmónia! Rovnováha! Aké krásne a obsažné pojmy, ale ako tragicky sa od nich vzdalujeme! Súčasný školský systém rozvíja najmä ľavú hemisféru, ktorá zahŕňa analytické, logické a racionálne myslenie; naproti tomu pravú hemisféru, ktorá je zameraná na intuíciu, emocionalitu, krásno a rozvíjajú ju predmety tvorivého a estetického charakteru, tú, žiaľ, potláča. Týmto jednostranným prístupom sa však

ostro narušuje prirodzená rovnováha a harmonická spolupráca oboch mozgových hemisfér.

Treba pripomenúť, že lekárskou vedou je už dávno dokázané, že akákoľvek časť tela, ktorá nie je namáhaná pravidelnou a systematickou činnosťou, časom slabne, ochabuje a zapratieva. Neprimeranou stimuláciou sa ľavá mozgová hemisféra dieťaťa rozvíja a rastie až abnormálnym spôsobom, a to prostredníctvom jednostrannej rozumovo-exaktnej námahy; zatiaľ čo pravá hemisféra s jej emocionálno-citovým zameraním slabne a znižuje kapacitu. Týmto dochádza k produkovaniu rozumovo a vedomostne zdatných detí, ktoré sú však citovými mrzákami. Naše deti tak trestuhodne okrádame o primeraný a potrebný rozvoj tejto zložky ich osobnosti.

Rozum bez citu! Čo z toho môže zísť?

Keď vyrastie dnešná generácia detí a mládeže, ktorá je vychovaná „progresívnym spôsobom“ – teda ako šikovná, všestranná, rozumovo zdatná, bez zbytočnej citovej príťaže a s chorobnou túžbou po úspechu, pocítia učiteľia, rodičia a vychovávateľa tejto generácie ako prví jej nesprávne nastavený hodnotový systém. Oni sa budú v tom čase nachádzať za zenitom svojho aktívneho pôsobenia, zaostávajú fyzicky, intelektuálne a výkonnostne. A chladný rozum ich vlastných detí, nekorigovaný

citom, im dá patričným spôsobom pocítiť ich menejcennosť. Svetu bude vládnuť iba chladný, vypočítavý pragmatizmus. Je naozaj otázne, kam to až všetko môže dospieť; či ešte bude možné podobnú nehumánnu spoločnosť rozumových robotov nazvať „ľudskou civilizáciou“.

Dnešný človek je síce vzdelanejší, rozumnejší, ale napodiv nie šťastnejší. Práve naopak, mnohí sa nostalgicky obzerajú za minulosťou, keď ľudia ešte neboli natoľko rozumovo zdatní, nemali množstvo vecí, ktoré my už považujeme za samozrejmosť, a predsa boli veselší, družnejší, vyrovnanejší a spokojnejší.

Položme si otázku, prečo asi? Odpoveď je jednoduchá: Pretože stav rovnováhy medzi emocionálnou a rozumovou zložkou ich osobnosti ešte nevykazoval taký priepastný rozdiel ako je tomu dnes, čo sa nevyhnutne prejavuje ako vnútorný nepokoj, nepochopenie, prázdnota, disharmónia. A z tohto duševného rozpoloženia je už iba krok k hľadaniu pseudovychodísk, akými sú alkohol, cigarety, drogy, a pod.

Priznám sa, že rozhodujúcim popudom k napísaniu tohto listu bol jeden osobný zážitok. Počas cesty rýchlikom som si vypočul rozhovor matky a jej dvoch detí, z ktorých staršie, asi desaťročné dievča začalo chodiť do jazykovej školy a rozprávalo bratovi, ako sa musí učiť všetky predmety v angličtine. Aby tento jazyk dobre zvládli, po slovensky sa

s nimi v škole nikto nerozpráva. Mladší chlapec tiež hovoril o svojich zážitkoch zo školy, a medziiným spomenul, že si kupoval farby na výtvarnú výchovu. Na to sa spýtal sestry, či aj ona už má všetko nakúpené. Sestra však veľmi rýchlo uviedla veci na pravú mieru, tvrdiac, že aj oni by síce mali mať výtvarnú, ale nakoniec bude namiesto nej niečo iné – informatika, alebo čosi podobné... Uvedený zážitok je typickým príkladom toho, ako sa naše školstvo a učiteľia stavajú voči už takmer „zbytočným“ predmetom a nahrádzujú ich predmetmi omnoho „užitočnejšími a praktickejšími“.

Týmto článkom nechcem jednostranne a extrémisticky brojiť proti rozumu; chcem iba vyzdvihnúť životnú nutnosť adekvátneho rozvoja jeho dopĺňajúceho protipólu – citu! A práve výtvarná a hudobná výchova, estetika, alebo predmety rozvíjajúce manuálne zručnosti či vzťah k prírode majú schopnosť aktivizovať, stimulovať a rozvíjať pravú mozgovú hemisféru, a tým budovať citovo-emocionálnu zložku osobnosti dieťaťa. Je preto naozaj nutné hlbšie sa zamyslieť nad prístupom k týmto predmetom v základných školách, aby školský systém v nevedomosti a ignorancii nepoškodzoval, ale naopak budoval a harmonicky rozvíjal osobnosť našich detí a mládeže.

Milan Š.

príbeh OTEC?

Vieš, raz budeme v nebi. Ja som nedokonalý Zdenko, ktorého Boh vidí ako muža a zároveň ako malého pehavého chlapca, ktorý sa bál otca, miloval mamu a svojich súrodencov, a stále v ňom rezonovala otázka: „Prečo mám také detstvo?“ Možno trochu rozumieš, ale ja s tým musím žiť, nie je to vymazané z mojej pamäte, to sa jednoducho nedá. Niekedy večer ležím a mám to pred očami, bolí to a vtedy je tu Boh a utiera moje slzy.

...mama plače, stojí za záclonou, vonku sneží, doma je teplo, urobila puding svojim deťom, z domu oproti šteká pes a blíká lampa. Je možno pondelok, alebo utorok...

Každý deň je rovnaký. Je každý deň.

Ona čaká a má strach, aj ja mám strach, my všetci. A on prichádza a stres je väčší a bolí z toho žalúdok, a potom sa mihnú obrysy v chodbe a počuť toto: „Kde si bola, ty k..., aj s tvojimi pankhartami? Poďte sem hajzli!“ Vystrašená mama

plače, sestra Zuzka tiež a krčí sa pri posteli. Otec pokračuje v nadávkach, potom ide do záchodu a je taký odporný, že si ani nezatvorí dvere a stále kričí. Potom sedí

v kuchyni a volá na mňa, až ma obliat pot, má na nohách čižmy a ja mu ich musím vyzuť, ale som ešte malý a nevládzem, tak ma niekedy udrie a povie: „Zmizni smrad!“ ...a je pondelok alebo streda alebo každý deň. Je každý deň. Mama pracuje poobede, otec pije. Koľko dní, koľko hodín, koľko pohrdania od spolužiakov. „Tvoj otec pije, ty chudák! Videl som ho včera. Bol na mol.“ ...sklopené oči, ranená duša, zlomené detské srdiečko, otázka: Prečo nijaká odpoveď?

Iba mama hladí svojho syna a prosí, aby nikdy nebol ako jeho otec a on sľubuje, lebo ju má rád. Ona nosí domov nákupy, má studené ruky, vonku je mráz. Je to najkrajšia mama na svete, doniesla nám nejakú sladkosť, otec je v práci a ja mám päť rokov a dva roky a všetky detské roky. Milujem mamu a nenávidím otca a mám chuť ho zabiť, ale som malý a slabý a on ma bije a večer cítim pach krčmy. ...bozk na dobrú noc: uslintaný, smradľavý, hnuší sa mi to a... mama plače.

Znova ju znásilnil. Mám možno desať, ale viem prečo plače v kuchyni a hovorí: „Sex, to je tvoj život!“ A potom ide na potrat, lebo sme štyri deti. Je tam sedem dní. Prišla domov, on ju bije. „S kým si bola ty k...?“ Chorobná žiarlivosť, notorický alkoholik. „Nerob jej, to je naša mama. Si zlý!“ „Čo to učíš moje deti? Štveš ich proti mne. Zabijem ňu!“ povedal. „Budete lízať dlážku, pankharti!“ Bol na nej prach, bola žltá a nemala nijakú chuť, chutil len pocit poníženia, beznádeje, bezmocnosti, nenávisť, strachu.

Mama má modrinu na líci, otcov afekt... Ani si nepamätá, kedy ju zbil. Ona sa modlí, sviečka horí, vypadol elektrický prúd, lebo je búrka a ja hladím sestričku po hlave, lebo sa bojí hromu... a sedím doma, je večer, milujem Otca, ktorého som nemal a Otec miluje mňa, pozná ma, vedie ma, chráni ma, utiera mi slzy. Už nie som na to sám. Musím s tým žiť a niesť kríž minulosti, ale nenesiem ho sám. Je nedeľa alebo pondelok alebo každý deň. Je každý deň.

Modlím sa Pane za zranené detské duše, ktorých je mnoho, aby našli Otca, ktorého nemajú a mám dvadsaťsedem, alebo tridsať, alebo všetky roky môjho života... AMEN!

Zdenko

Voľný ako vták

Zbadala som ho na námestí v našom meste. Oblečený v turistickom – červená vetrovka ako horský záchránár, na lavičke neďaleko neho ruksak s karimatkou. Upúťali ma akési letáčky, ktoré mal prehodené cez ruku. Asi propaguje niektorý pekný kút Slovenska. Zastavovali sa pri ňom záujemcovia.

Podišla som a zistila, že predáva časopis „Priestor pre život“. Na vetrovke visačka s menom. Zvedavosť mi nedala, kúpila som. Ponáhľala som sa, ale zbežne som ho prelistovala. Na prvej strane časopisu bol obrázok drevených chatiek – Verejný kemp v Martine. Už som o tom počula. Prichýli ľudí, ktorí z akéhokoľvek dôvodu, bez vlastného pričinenia či svojou vinou, náhodou či oklamaní, padnú na okraj ľudskej spoločnosti.

Počas dňa som si ešte na mladého predajcu párkrát spomenula. Kto je to vlastne? Aký mohol byť jeho životný osud? Akiste má rád prírodu.

Po pár mesiacoch, keď už v tom čase dlho silne mrzlo a snežilo, bol na námestí opäť. Spoznala som ho už z diaľky, i keď nebol v červenej vetrovke. Cez ruku prehodené časopisy. Tentoraz som sa rozhodla pohovárať sa s ním.

„Dobrý deň, som rada, že vás opäť stretávam.“

„Dobrý deň,“ pousmial sa. „Nech sa páči,“ podáva mi časopis. Kupujem.

„Naposledy som vás videla koncom leta s ruksakom. Ako ste trávili leto?“ pýtam sa ho so záujmom.

„Chodil som po okolitých mestách, cestoval, predával, rozložil som sa vždy niekde v prírode. Mal som kľud, ticho, občas som sa vracal do kempu.“

„A teraz v zime?“ pýtam sa.

„Bývam stále v kempe. Je to môj domov, aj keď nemám domov.“ To bola odpoveď aj na moju nevysovenú otázku o zimných mesiacoch.

„Kdesi dávnejšie som čítala, že stavanie chatiek v kempe je zastavené, že nie je na to povolenie. Nerozumiem, ako môžu marí niekoho iniciatívu robiť dobro pre opustených.“

„Pani, povolenie už je. Stavali sme svojpomocne. A nie sme takí opustení.“

Zasa sa pristavilo pár záujemcov, aj sa prihovorili. Stala som si obďaleč. V duchu uvažujem, že ešte nie je koniec zimy a koľkí sú bez prístreška. On bojuje. Stará sa o seba... A čo tí ľudia s hlavou a paličkou v kontajneroch? Koho je to vlastne vina a hanba? Som z toho

smutná. Mnohí to už vzdali. Nejdú proti prúdu, nebojujú pre svoj „priestor pre život“.

„Môžem si prečítať vaše meno?“ pýtam sa znova. Obrátil visačku smerom ku mne. Čítam: Miroslav P. – predajca časopisu.

Tým sme si boli o čosi bližší: „Tak, ste Miro. Môžem vás tak osloviť?“ Hlavou sa mi mihalo veľa otázok. Nechcela som sa mu vnucovať do súkromia, ale zaujímal ma jeho osud, preto som pokračovala: „Veľmi rada by som sa s vami porozprávala. Bolo by to možné?“ pýtam sa.

„Ale áno, ja mám čas, nikam sa neponáhľam,“ odpovedá prekvapene.

Dohodli sme sa, že si obďaleč zjídeme na kávu. Stále išla z neho akási skromnosť, snáď i nedôverčivosť. Veď akoby aj nie, keď sme si úplne cudzí. Ja ale mám syna približne v jeho rokoch, a je mi preto o to bližší. Počiatková neistota sa rozplynula,

ku koncu rozhovoru bol už zhovorčivejší. Poodhalil mi svoje súkromie, porozprával mi niečo z toho, čo zažil, čomu ho naučil život. Hovoril, že na budúci týždeň sa ide prihlásiť na „pracák“, chodí tam pravidelne. Má podporu tisíc šesťsto korún. Zaplatí si za elektriku, plyn, na ostatné si niečo privyrobit ako predajca novín.

„Aj túto vetrovku som si kúpil v second-hande, je hrubá, teplá.“ Preto už nemá tú červenú, pomyslí si. Je slušne oblečený.

„A s kým bývate?“ pýtam sa, aby reč neuviazla, a aby sme si ešte posedeli. Vonku je zima, tu príjemne.

„Bývam sám. Najradšej som už len sám, v chatke mám svoju izbičku.“

„Veď áno,“ prikyvujem chápavo po tom všetkom, čo mi rozprával.

„Mám rád voľnosť,“ usmeje sa. „Aj predávať chodím najradšej sám.“

„Voľný ako vták...“ hovorím mu na rozlúčku. Podala som mu ruku, usmial sa. Na Valentína mi zaželal všetko dobré, ja jemu tiež, aj veľa šťastia a lásky. „Dovidenia, Mirkol!“

Veľa sneží, mrzne. Hlásia viacero nehôd na cestách. Pre bezdomovcov boli postavené v hlavnom meste veľké vojenské stany. Aspoň tak! Niektorí obývajú naďalej teplovzdušné kanály. Také čosi u nás nebolo dobrých pár desiatok rokov a to si už pamätám dosť.

„Mal som ťažké detstvo,“ hovoril Miro vážne. Až do desiatich rokov ho vychovávala stará mama. Matka oň ako o najmladšieho nejavila veľký záujem. Keď toto vyslovil,

hneď som si domyslela, ako sa asi jeho život mohol odvíjať, keďže nespomenul rodinnú súdržnosť a vzájomnú lásku. Väčšinou bude dieťa problémové vtedy, keď s ním zaobchádzajú zle už doma. Po smrti starej mamy sa vrátil k rodičom, ale šťastný nebol. O mame nehovoril, iba toľko, že zomrela. Zopakoval, že detstvo mal ťažké. Nechala som ho voľne rozprávať, občas sa zamyslel, zrejme sa vracal do detstva. „Od tatka to ešte šlo,“ mihol sa mu tvárou smutný úsmev.

„Ale aj tak sa zle správal. Bol zbytočne prísny,“ zaspomínal. „Občas sa o mňa staral, ale aj to len podľa nálady a množstva vypitého...“ Pri školských úlohách Mira karhal a kričal naňho. Teraz žije v penzióne.

„V škole som bol lajdák,“ povedal o sebe. „Učňovku som nedokončil.“ Pracovať začal v Česku na Štátnom majetku. Tam dostal aj byt, kde býval s družkou. Politická zmena roku 1989 mu otočila život. Rozprával ako štátne majetky pomaly zanikli a on ostal bez práce a bytu. Pretlákal sa ako to išlo, až kým nedostal v roku 1999 vyhostenie. Ostal bez domova, bez práce, bez priateľky, bez lásky, v neistote na ulici. Bezútešné. Uchýlil sa do „azyláku“ v Žiline.

„Bol som zavretý. Sedemkrát. Dokopy sedem rokov,“ prekvapil ma touto úprimnosťou.

„A za čo?“ nedalo mi nespýtať sa. Veď inak to ani skončiť nemohlo.

„Kradol som. Obchody, krčmy, alkohol, peniaze. Krádeže s partiou. Prežívali sme ako sa dalo a ťahali jeden druhého.“

Na chvíľu prestal hovoriť, zvažnel. Zrejme myslel na prežitie, ja na to, že to bolo isto ešte v Česku a že zrejme kvôli tomu dostal to vyhostenie. Na túto tému som sa viac nepýtala, veď rekreácia to určite nebola. Ale zaujímal ma, či

tam aj pracoval, vzdelával sa v niečom a či ho „basa“, ako sa vraví, prevychovala.

Usmial sa: „Sedel som. Nepracovali sme. Upratovanie áno, niečo televízia, čítanie. Prevychoval som sa sám. Teraz už idem svojou cestou, nie s kamarátmi. Kamarát bol, keď niečo potreboval.“

„Veľa ma život naučil. Už som najradšej sám a voľný. Vrhol som sa do vzťahu a nevedel som, ako to skončí. Veľa som si aj uvedomil, poučil sa z falošných kamarátov. Nepijem. Mám svoj život, kým mnohí sa ho už vzdali.“

„Odkedy ste v kempe, ako ste sa o tej možnosti dozvedeli?“

„Do kempu v Martine som sa dostal náhodne. Budú tomu tri roky. Najprv

som tam býval v obytnom staršom aute. Zo začiatku stála len jedna chatka a piati sme začali stavať ďalšie.“ Rozprával, ako si začali pestovať zeleninu, zemiaky, že majú kozy, sliepky, o ktoré sa starajú sami.

„Ja ale nie, ja som predajca novín a nie som stále v kempe. Ale mám vame služby v kotolni.“

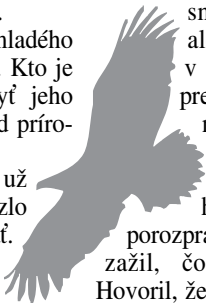
„Aká je vaša ďalšia perspektíva?“ prerušila som ho.

„Realita – bezdomovec,“ odpovedal. Celý čas som sa tomuto výrazu vyhýbala, či sa ho nedotknem, nepodcením. „Státisíce na kúpu bytu nemám. Hlásim sa na „pracáku“, bývam vo Verejnom kempe v Martine, predávam časopis, prácu nemám.“

Z Mirových slov som vybadala, že s týmto životom je zatiaľ vysporiadaný. Predajom novín spoznáva mestá, ľudia si s ním pohovoria, sú k nemu milí.

„Už čakám, kedy sa oteplí, môžem začať prebývať v prírode. Je to pre mňa zmena. Veľmi rád som vo voľnej prírode, pritom predávam časopis, cestujem. Nikam sa neponáhľam, som voľný.“

Voľný ako vták, za chlebom po svete putuje... *Mária S.*

VO VEREJNOM KEMPE V MARTINE

je teraz rušno. Prerába sa zapojenie elektriny, ktorá sa predtým „zliepala“ ako sa dalo, pripravuje sa posun chatky (z protipožiarnych dôvodov) a ešte sa robí mnoho iných prác, aby sa splnili podmienky pre zlegalizovanie Verejného kempu, na ktorý dalo mesto Martin nedávno povolenie. Do kempu sa podarilo zohnať aj pár vyradených unimobuniiek, ktoré sa v týchto dňoch zateplujú. Aj existujúce chatky sa budú musieť zatepliť kvalitnejšie, aby sme ich boli schopní vykúriť lepšie ako v tohoročnej tuhej a dlhej zime. Je to ale stále lepšie, než keby mali bezdomovci zostať na ulici... Na priloženej fotografii vidieť ako sa betónujú základy pre prístavbu ďalšej kúpeľne, lebo tá pôvodná už pre kapacitu kempu, ktorá narástla už na 30 miest, nestačí.

redakcia

Aforizmy

- Ten človek, ktorý ostáva vnútorne spútaný, bude večne otrokom, aj keby bol kráľom.
- Pravda zostáva vždy rovnaká, tá sa nemení; veď je večná.
- Človek sa môže rozhodnúť pre dobré alebo zlé myslenie a môže tak riadiť Božiu silu k dobru, ako aj ku zlu.
- Cesta k Najvyššiemu je pripravená pred každým človekom. Učenosť ale nie je bránou k nej.

Hymna

Pieseň nabádajúca spiace Slovensko k duchovnému prebudeniu.

Nad Tatrou sa blýska, hromy divo bijú, zastavme ich, bratia, veď sa oni stratia, Slováci ožijú.

To Slovensko naše posiaľ tvrdo spalo, ale blesky hromu vzbudzujú ho k tomu, aby sa prebralo.

Tyran Rozum

Rozum a cit družne pospolu, šli dobyť země celé.
Měl Rozum, stařec, prostý šat a kráček obezřele.

Cit, jinoch, burně k cíli spěl, na štítě zlatém hvězdu měl a přilbu s kvítím v čele.

Když pohlédli mu v čistý zrak, kde plálo božské světlo, hned na sta manů nadšených, kol hrdiny se slétlo.

Ač Rozum couval s výstrahou, Cit v boj se řítíl s odvahou a vítězství mu vzkvetlo!

Tak vydobyli světa říš – jí ovšem třeba pevné řády!
Tu Rozum vstoupil v popředí, měl chytré rady, moudré spády...
Než bezelstný se nadál Cit, byl psance znak mu v čelo vryt – a Rozum se chopil vlády...

A škodných, zbrklých fantastů lál zrazenému druhu, a lid nabádal – by rekoví jen výsměch dal za výsluhu!
Však stařec used na piedestal a mocnou vůlí všechno spjal

PRIESTOR PRE ŽIVOT

M Ô Ž E T E

● stiahnuť z internetu

zdarma v PDF formáte – tlačiteľné na A4

● odoberať poštou

mailom **i:** objednat@priestorprezivot.sk

poštou **✉** OZ.Proces3.Kratinova.11.036.08.Martin

Napíšte nám, koľko vydaní časopisu si chcete objednať, adresu, na ktorú ich máme ziaselať a zaplaťte príslušnú sumu poštovou poukážkou na našu poštovú adresu, alebo prevodom na číslo účtu: 5261664/5200. Cena jedného výtlačku vrátane poštovného je 15,-Sk

● kúpiť v stánku PNS

Musíte si časopis pýtať, väčšinou dať objednať. Obj. číslo 5190. Zoznam 1800 stánkov na webe

● čítať na internete

Výber najlepších článkov + ešte viac na:

www.PriestorPreZivot.sk

● a samozrejme, kúpiť od našich distribútorov bezdomovcov z verejného kempu v Martine

ŠKOLA ŽIVOTA

1. Ako dar si dostal telo a učíš sa v ňom žiť a starať sa oň. Možno sa ti páči, možno ho nenávidíš, ale po celý čas bude iba tvoje.

2. Stále sa učíš. Si zapísaný v neformálnej dennej škole menom Život. V tejto škole budeš mať každý deň príležitosť niečo sa naučiť, budeš prechádzať rôznymi lekciami. Možno sa ti budú zdať bezvýznamné a hlúpe.

3. Neexistujú omyly, iba vyučovanie. Rast je procesom, ktorý sa skladá zo samých pokusov a omylov. Je to experimentovanie. „Neúspešne“ experimenty sú takisto súčasťou tohoto procesu, rovnako ako experimenty, ktoré v konečnom dôsledku „fungujú“.

4. Každá lekcija sa opakuje a je podsúvaná v najrôznejších podobách, až kým ju celkom nezvládneš.

5. Vyučovanie nemá prázdniny. Neexistuje úsek života, ktorý by neobsahoval žiadne lekcie. Pokiaľ budeš žiť, budeš sa učiť.

6. V poznávaní neexistuje konečná. Keď dosiahneš jednu cieľovú stanicu, objaví sa za obzorom zase ďalšia a ďalšia.

7. Iní sú tvojím verným zrkadlom. Nemôžeš mať rád alebo nenávidieť niečo na druhom človeku, ak to nie je odrazom toho, čo máš rád alebo nenávidíš na sebe.

8. Závisí len od teba, čo získaš od života. Máš na to všetky potrebné pomôcky a zdroje. Je v tvojich rukách, čo s nimi urobíš.

9. Odpovede na otázky, ktoré prináša život, máš v sebe. Musíš sa len pozeráť, počúvať a dôverovať.

10. Celé učivo je veľmi pútavé. Záleží však iba na tebe, či ho budeš prehliadať a nudíš sa, alebo či ho naplno prežiješ.

do väzenských kruhů...

Teď tyran Rozum vládne sám a vše se jemu jen koří – vždyť ku prospěchu člověka on steré divy tvoří.

On k vozu blesk si zapřahá a letem k nebi dosahá a kráčí po dnu moří...

On lebkou zvířat mučených v taje žití nožem vniká a robí zbraně, že tisíců krev na bojištích střiká.
On klestí dráhy obchodu, přes hroby celých národů – a v otroctví je smýká...

On boří tretky zbytečné, jež pestřily zemi – kraj rozmanitý, různý mrav, s nářečími všemi.
On obléká lidstvu jednotný, šedý šat – by jednotvárně plnilo zemi, aby se člověk citu, úplně ztratil mezi všemi...

Kde strměl kdysi pyšný les, jdou šnúrou dnes jen nudné domy.
Ruch strojů zní, kde duněly,

kdys vodopádů hromy.

A místo romantických skal, kde světec sluj si mechem stlal, jen všední její lomy...

Ba v šablonu se nutí mdlou i pohled, líce, svaly – v šat vybledlý a střízlivý, vše skutečné se halí.
Jen v knihách poetických snů, nám krátí nudu zimních dnů, vzlet, krása, ideály...

Jen v dílech pěvců, v románech, svět krásší ještě žije – tam ještě v roucho malebné rek nadšený se vije.
Na čínském jenom papíře zřítí ideálů rytíře a kněžky poesie...

Však již se Rozum kaboní i nad tím básní směrem: Pryč s pozlátkem tím lichým, s tím pohádkovým šerem!
Dost vážné práce na zemi – radš sociální problémy, nám řešte svojím perem!

V té šerě říší Rozumu, Cit strádá údělem psance –

on pokradmu jen plíží se, ke skryté v domku brance.
A kde se volně objeví, tam divné budí úsměvy, terč vtípů to – pro vzdělance...

Již v útulek mu zůstaly jen dálné kouty světa, kam vzdělanosti šíp až dosud nezalétá.
On leda v horské dědině, kol čela chudé dívčině, své plané květy vplétá...

Neb vyšplhá se v jizbičku, kams do podkrovní výše – kde básník vlasů zčuchaných za noční lampou píše: Ó nezáří nám plný jas v tu dobu, kterou sterý hlas zve osvícenou – v pyše!

V tom čase na statky bohatém, však srdcem žalně chudém, kdy pod tyranstvím Rozumu Cit zvolna hyne studem – však již paprsky ranní zory svítají a ozařují srdce těch, kdož nedbajíce na shon a spěch do srdce světlo vítají...

Svatopluk Čech, 1888

